

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Asociațiunea

pentru cultura poporului român.

Cred că vor fi mulți dintre cetitorii noștri, cari încă nu vor fi știind ce însoțire este aceasta și ce scop urmărește. Drept aceea aflăm de lipsă a descrie împrejurările între cari s'a întemeiat, scopul care îl urmărește, greutățile ce întâmpină din partea contrarilor, și în urmă datorința noastră față de această măreață, întreprindere cu menire culturală.

La câțiva ani după desrobirea țărânului român și ștergerea iobăgiei, fruntașii neamului nostru pătrunși în sufletul lor de iubirea scumpei noastre națiuni, încălziiți în inimile lor de dorul înaintării, deșteptării și luminării plugarului român, a pus temelie acestei însoțiri.

Îndoială nu încap, că voință tare, lucru mult, înțelepciunea fruntașilor și jertfele grele i-a ajutat, ca să poată pune fundamentul „Asociațiunii Transilvane”. Aceasta s'a întemplat sub așa numitul regim provisoriu din anii 1861—2. Vremurile și pe atunci erau grele pentru poporul nostru, totuși sub o stăpânire dreaptă nemțească s'a putut întemeia.

Scopul acestei însoțiri este, — după cum și din numire se vede, ca prin adunare de mijloace bănești să pună în mișcare înaintarea culturală a poporului român. Adecă „Asociațiunea” n'are alt

scop, decât unind inteligența și poporul cu dare de mână, iubire de neam și dragoste de deșteptare, se adune bani din care să poată face școli, să poată da ajutoare băieților săraci, cari învață bine, ca să poată învăța la școale, de altă parte să dea stipendii tot copiilor orfani și săraci, ca să poată învăța deosebite măiestrii.

După-cum din aceste vedem, scopul este sfânt: a crește și deștepta copii orfani, tineri lipsiți de mijloace, ca din accia să se facă cetățeni buni și folositori patriei, de altă parte oameni de onoare și folositori neamului din care fac parte.

Așa „Asociațiunea” de o parte lucră ca să poată scăpa din sărăcie, decadență și viață desfrânată o mulțime de orfani, pe cari îi ajută să învețe ceva măiestrie, de altă parte obosește ca copii înțelepți și cu purtare bună să poată fi crescuți și deșteptați și atunci, dacă părinții acelora n'ar avea stare și avere să-i poată crește.

Mai poate fi oare alt scop mai măreț, sfânt și creștinesc ca acesta?

Pe lângă toate acestea stăpânirea ungurească de astăzi, care numai de banii noștri, de soldații noștri și de sudoarea noastră se îngrijește, ca să o poată lua și cu execuția; dorește ca să ne zădărnicească și această unică însoțire culturală, care am moștenit-o dela o stăpânire provisorie nemțească.

De lungă vreme pândește stăpânirea ca vulturul și lupul prada sa, ca să poată oprî lucrarea binefăcătoare a acestei însoțiri. De mult stă vrășmașul la pândă, ca să poată intra și cu ori-ce preț să ne zădărnicească munca și sudoarea și jertfa părinților și fraților noștri, adunată cu multă trudă.

Conducătorii acestei însoțiri, de un șir de ani, s'au purtat cu multă grijă, înțelepciune și acurateță, ca să nu poată da vrășmașului nici atâta privilegiu de nedumerire, cât este negru sub unghie. Însași stăpânirea dela pândă s'a obosit ca să tot aștepte ceva privilegiu. Așa fiind, a trebuit să facă ceva privilegiu și la vremea sosită și-a vîrît mregea în apa limpede ca cristalul, ca tulbure să o facă. La asemenea întreprinderi numai începutul este greu.

Așa s'a întemplat și aci: mai întâi ministrul de culte și instrucțiune sub motivul, că statutele nu corespund deplin legilor, a ordonat, că trebuie schimbate.

Comitetul „Asociațiunii” ca pururea nisuior de a fi element de ordine și onoare s'a pus la lucru și în adunarea generală din anul trecut, ținută la Blaj, a întocmit statutele de așa, încât a crezut că încungiuară amestecul temut al guvernului, și Asociațiunea va rămânea ne atinsă. Apoi le-a subșternut pentru aprobare.

După-cum era de prevăzut, în zilele trecute statutele au fost înapoiate dela ministru cu o îndrumare: ca „Asocia-

FOIȚA.

Unde îl duce pe om beția și unde trezvia.

O istorie adevărată din viața gospodarului țeran
Nicolae al I. Ioan Logodiu
din Mamaieștii noi în Bucovina.

Mulți oameni, cari odată știeau că eram bețiv și calic, și cari mă ved scum gospodar de frunte, treaz și de treabă, ar dori să știe ce m'a pus la cale de m'am lăpădat de beție și am început o viață trează. Când eram încă băeat tiner, nu știam nimica de beție, pentru-că nu m'am fost dat la nici o fiușcărie: atunci n'am beut nici rachiu, nici vișneac, nici rum, nici bere, nici rosolie, nici arac, ci numai apă curată din fântână. Pentru aceea părinții mei — de Domnul să odihnească ușor — mă iubiau și se îngrijeau de mine foarte mult. Mama mea mi-a făcut cămeși albe, brături foarte frumoase și felurite alte lucruri, ear' tata mi-a cumpărat un surman nou, bernereci mândri de lână, un co-

joc, o bundiță, o cujmă și o păreche de cioboate — și așa m'am făcut holțeu sdravên. Atuncia aveam 15 ani. Atât ca băeat, cât și ca holțeu nu m'am potrivit nici-odată bețiilor.

Împlinindu-mi-se douăzeci de ani, m'au luat la oaste. Și la oaste nu mă potriveam nici-odată beuturilor, ci stăruiam din răspuneri de a împlini toate datorințele cătânești. Pentru aceea mă iubeau domniile ofițeri foarte mult și într'al doilea an m'au făcut gefraiter, și apoi îndată după aceea căprar, pe când o mulțime dintre camerazii mei, cari știau și ar carte, au rămas cătane proaste numai din pricină, pentru-că le plăcea mai ales petrețurile și bencheturile și pentru-că nu împlineau slujba împărătească cum se cuvine. Așa mi-au trecut cei trei ani la oaste foarte plăcut și foarte iute — și apoi m'am întors sănătos și voios acasă la părinții mei.

De sosirea mea în satul meu și în casa mea părintească s'au bucurat foarte mult neamurile, frații, surorile, uncheșii, mătușile și alții, cari toți se strînsă atunci în casa părinților mei. De bucurie ei au adus rachiu

din cărcimă și începură a mă cinsti. Eu, la început n'am vrut să beau, însă când neamurile mele m'au tot rugat și m'au îmbiat, atunci le-am făcut pe voe și am golit întâiași-dată un păhar, apoi al doilea, al treilea, al patrulea — și în sfârșit îmi venia gust deosebit pentru rachiu. De atunci am și început apoi a bea peste măsură și a mă tîrî cu tovarășii mei din sat prin toate cărcimele. Așa petrețeam după aceea fiușcărind și huind prin cele cărime jidovești nu numai zile, ci și nopți întregi.

Odată, când după așa o fiușcărie am sosit tîrziu noaptea acasă, răposatul meu tata îmi zise așa: „Măi băiete, nu faci bine că petreți până așa tîrziu în cărcimă și că te îmbeți peste măsură. Uită-te noi nu sîntem avuți, câștigul nostru zilnic e mic și tu risipești așa de ușor câștigul cel amar pe beuturile cele fără preț. Și dacă ar fi numai atîta, dar' tu îți strici și sănătatea, pentru-că rachiuul îi otravă, el îl nimicește și pe cel mai sănătos și mai voinic om. Apoi nu uita, băiete, că rachiuul îi nimicește omului nu nu-

„țiuinea“ să nu se numească „a poporului român“, să nu se deprindă cu darea de stipendii și afaceri economice.

Așa trei cerințe și încă cele mai de frunte dorește stăpânirea a le lua dela această însoțire. Apetitul vine mâncând, noi știm și vedem prin sită. La stăpânirea ungurească de astăzi 'i-ar trebui fondul, adică averea „Asociațiunii“, care este aproape de 300 mii floreni. Cam așa a păpat averea însoțirii Slovacilor „Matica“ de 100 mii fl.

Noi, ca pururea cruțători, sirguincioși și păstrători, am putut aduna cu multe jertfe atâta avere, din care astăzi se susține o școală de fete aici în Sibiu, care face onoare neamului nostru, din care se împărțesc premii pentru cărți de creștere și economie, din cari se dau stipendii la copii săraci dela școale și măiestrii.

Această avere este spini în ochii guvernului.

Crede oare stăpânirea ungurească, că cu asemenea fapte ne va slăbi? Nu numai atâta avere a consumat lăcomia străină dela poporul român; câmpii, pădurile și șesurile întinse răscumpărate cu sudori de sânge ni-s'au luat. Pe lângă toate acestea, deși am rămas slăbiți în avere, suntem totuși sănătoși în trup, ca bradul din Carpați stă țeranul și plugarul român, pe glia pământului, unde 'l-au așezat străbunii.

Dacă n'are liniște stăpânirea ungurească de această averușcă, dacă îl mină lăcomia înainte, n'are decât să urmeze cu conștiința păcătoasă și împetrită înainte. După procedura urmată cu averile grănițerilor, după cele isprăvite cu școalele din Beiuș, după luarea fondurilor de cult dela Metropolia sibiiană și blăjană, de loc nu vom fi surprinși de această nouă ispravă.

Când toate acestea se pun la cale din partea stăpânirii, noi le punem pe răvaș și tare credem, că vine vremea când vom putea pofți cu dobândă capitalul luat cu puterea. Se apropie și vremea, de socoteală. Așa credem noi, cu cât va fi creditul sau împrumutul luat cu sila mai mare, cu atât va fi mai încurcată și grea socoteala, care așa cred o vom ști-o pofți dela contrarul nostru.

După toate aceste vine întrebarea, ce ținută și lucrare trebuie să luăm noi față de volnicia străină, ca să ne apărăm însoțirea noastră.

Ținuta noastră trebuie să fie hotărâtă în măsura care dorește vrășmașul a ne slăbi rîndurile, noi trebuie să ne grupăm tot mai tare unul lângă altul. Așa, că dacă va voi stăpânirea lacomă, care dorește a ne oprî dela ajutorarea fiilor și neamurilor noastre, care ne-ar oprî ca să nu facem economie, ca slugi umiliți să fim; atunci așa să fim de grupați ca în loc de a lovi „Asociațiunea“, să lovească în rîndurile noastre.

Față de asemenea lovituri barbare și lipsite de ori-ce simț de dreptate, arma noastră cea mai potrivită este: unirea și protestarea din răsuputeri, ca lumea să audă, cum forța și puterea lacomă înfige pumnalul în unicul nostru scut cultural de această natură.

Datorință avem, ca înzecit și însuțit să ne grupăm și să pîrtinim cu mai multă iubire, să îmbrățoșem cu mai multă căldură cel mai scump făt al nostru care îl avem noi Români din Transilvania și Ungaria. Dacă vrășmașul dorește a ni-l răpi, cel puțin să se încerce a-l lua dela sinul și peptul nostru cald, cel puțin să ne găsească la datorința noastră, când forța va sosi.

Pentru ajutorarea, spriginirea și îmbrătoșarea prin jertfe de bani, testări de avere luptați preoți cu crucea 'n frunte.

mai averea, dar' și bunătatea firei și a cugetului meu, el pe cel cuminte, pe cel bun la inimă îl face nebun, rău și fără suflet. Caută, câtă nenorocire amarnică îi acuma numai în satul nostru din pricina beției, din pricina afurisitului cetui de rachi. Îndreaptă-te, pocăiește-te, băiete, și lasă-te odată de beuturi, și Dumnezeu te va iubi, te va binecuvînta și te va feri de ori-ce rău. Ear' dacă nu te vei îndrepta, ci vei benchetul mai departe, atunci și Dumnezeu te va părăsi și se va lega de tine numai duhul cel necurat, care te va îndupleca și te va ațîța spre lucruri rele. Adă-ți aminte, băiete, de aceste cuvinte ale mele!”

Zicînd așa, bunul meu tată își plecă capul în jos și lacrimi ferbinți îi curgeau peste obraz. Mama mea bătrână ședea pe cuptor și plîngea și ea foarte amar. De prea mare dragoste cătră mine ea nu-'mi zicea nimica, dar' lacrimile și suspinele ei îmi arătau foarte răsvădit ce se petrece înlăuntru ei. Eu tîner, ușor la minte, stricat și pe deasupra încă beat, ascultam și nu prea la

cuvintele părintelui meu. Întîiu îmi luai pe seamă să mă las de beție, dar' cum a sosit Dumineca, m'am și dus după ameazi ear' la cărcimă și am început ear' a flușcări. Așa am beut și mai departe rachiul cel puturos și 'l-am beut până-ce m'am amețit cu totul.

Cîteva săptămîni după vorbele cele frumoase ale părintelui meu era în sat o nuntă. În ziua întai a nunții s'au strîns ca de obicei mai toți holteii și mai toate fetele satului ca să joace și să se petreacă. Spre a ne desfăta și a face mai mult chef, casnicii ne cinsteau peste măsură, și noi ne am îmbetat cuc. Ce fel de petrecere e între bețivi, aceea o știe fiecare. Petrecerea noastră la nunta aceea s'a sfîrșit așa, că noi holteii pentru un lucru de nimic am început a ne sfădi și a ne bate atât de grozav, încât unul dintre noi a rămas așîși ucis de moarte. Eu, beat, cum eram, când am zărit înaintea mea pe tovarășul cel mort, îndată 'mi-am venit o leacă în fire și spăriat am tulit-o acasă.

Dar' cum am sosit acasă, vîd că niște oameni cu vornicul vin după mine — vornicul avea un lanț în mîna.

„Biblioteca ambulată“.

„Gazeta Transilvaniei“ în unul din numerii sei trecuți ne aduce o frumoasă știre dela Brașov.

Subdespărțământul din Brașov a „Asociațiunii transilvane“ a întemeiat anume, o bibliotecă așa zisă „ambulată“ pentru cercul seu. Biblioteca se numește *ambulată*, pentru-că ea se poartă din sat în sat spre a fi cetită de oameni.

Ea stă din vre-o 4 despărțăminte fiecare despărțământ avînd în sine altfel de cărți. De pildă în unul sînt cărți cuprins despre cultivarea vitelor și a pământului, în altul de petrecere, și așa mai departe.

Comitetul despărțământului din Brașov al „Asociațiunii“, a hotărît așa: ca despărțământ să stea într'un sat o anumită vreme, altul în aceeași vreme în alt sat, și așa mai departe. După un timp anumit, cât se socoate că au putut fi cetite cărțile de oamenii din sat, biblioteca să pune în mișcare, mutându-se despărțământul I. cu o comună mai încolo ear' în locul lui venind despărțământul al doilea, în locul celui de al doilea, al treilea, și așa mai încolo, până cu vremea toate cărțile să se perîndească în toate comunele.

Firește, că acest lucru e foarte de folos. cunoscut fiind adevărul, că cetite de cărți bune și alese, precum pe altele sînt puse cele din astfel de bibliotecă, fac mult bine celor-ce le cetesc, înarmîndu-i pe om cu fel și fel de cunoștințe noi pentru trebuințele vieții.

Și e cu atât mai de folos lucrul ce s'a făcut la Brașov, că cărțile bibliotecii se pun la îndemîna poporului din satele despărțământului, pe nimic, fără vre-o plată, spre cetire. Fiecare locuitor român ce știe ceti, din comunele unde biblioteca e așezată, are drept să împrumute cărți din ea, și numai atunci își perde

cul avea un lanț în mîna. Întrînd în casă vornicul strigă la mine: „Întinde mînile țecoace!“ Eu întind mînile, ear' ei mă leagă cu lanțul și îmi zic: „Acum vină cu noi!“ Bătrînul meu tată zăcea tocmai atuncea pe patul morții și din pricina boalei și a spaimii nici nu era în stare să vorbească, ci se uita numai la toate cele-ce se întîmplă cu mine înaintea ochilor sei. Când tata a zărit apoi că pe mine mă iau dela el, își strînsese încă odată puterile sale și îmi cuvîntă cu glas tremurător așa: „Fiul meu, scumpul meu băiat! Apoi la asta ai ajuns? La asta te-am crescut, te-am hrănit, te-am îmbrăcat, te-am învățat? Noi te-am iubit atât de ferbinte, atât de cu inimă am grijit de tine și atât de greu am lucrat pentru tine ca să te vedem odată fericit și ca să putem ave odată de tine bucurie și ajutor — și tu eată unde ai ajuns, eată ce bucurie ne faci la sfîrșitul vieții noastre! Nu 'ți-am zis, băiete, să nu te mai duci pe la cărcimă și să nu mai bezi rachiul cel afurisit? Tu însuși n'ai ascultat de cuvintele mele părințești și acum vezi singur

cest drept, dacă strică cărțile ori le arde din vina sa.

În felul acesta oamenii cu tragere în inimă pentru luminarea poporului nostru, nădăjduesc să-l pornească spre un viitor mai repede al deșteptării și lărgirii cunoștințelor folositoare de tot felul.

Și e bun și frumos acest lucru și va ajuta și el la atingerea scopului, — nouă însă ni-se pare că e cam greu a ambla cu lada cu cărțile din sat în sat, să pune apoi bibliotecar, și ear' a o lua după anumită vreme, — ci mult mai bine e dacă comunele noastre s'ar pune pe întemeierea de biblioteci statornice în locul lor, biblioteci școlare ori parohiale, din care să se împrumute și să cetească cărturărimea împreună. E și mai ducător la scop.

Vom felicita cu dragă inimă pe toți Românii din părțile unde vom auzi, că s'au pornit mișcări pline de viață întru întemeierea de biblioteci, și unde întemeiate odată, ele vor fi și cetite și bune sfaturi din ele folosite în viață.

Dacă vre-odată a fost adevărată vorba cu „ai carte ai parte“ — apoi ea mai ales în zilele noastre se adevărește foarte, în toată lumea!

Cu cât un popor e mai cu carte, el e mai respectat de lume, e lăsat să se cârmuiască de sine, ca vrednic fiind de aceasta, și cu cât el e mai sărac în carte și mai întunecat, este și mai uitat de lume și apăsat de altul mai isteț decât el!

Aceasta s'o știe și s'o creadă oamenii noștri, și pună-se dar' pe lucru pretutindenea întru a-și agonisi carte, ceea-ce foarte ușor se ajunge prin cetit.

Eată de ce am dorî noi să avem în toate satele cât de mari și bune biblioteci!

O lege înțeleaptă.

Cine nu știe, că una din cele mai mari nenorociri a popoarelor este, între altele, aplicarea oamenilor de a bea prea multe beuturi spirituoase, zdrobitoare de sănătate și aducătoare de sărăcie.

Lucrul acesta îl știu și îl simt chiar și beutorii, ba încă mai ales ei. Însă înzadar. Patima e rea și tare și omul vede că rău face, dar' totuși bea, căci e greu a te subtrage ei, dacă te-ai dat odată și ai ajuns la această patimă.

Ear' astfel fiind, e numai prea firesc, că o parte a omenimii, cea mai cumpătată, a pornit o adevărată luptă în contra beuturilor spirituoase, ici într'un fel, prin „reuniuni de temperanță“ (insoțiri de reținere), dincolo în altfel!

Acum dintr'o țeară de Mează-noapte din Norvegia, ne vine o pildă frumoasă, despre un nou fel de luptă în contra beuturilor spirituoase, și anume o luptă pornită din partea statului, însuși înrolând sub steagul ei și pe toți cetățenii de bine ai țerii.

E vorba de o nouă lege ce s'a adus de curând în Norvegia în privința cârcimăritului.

Legea sună așa, că, *pentru ca cineva să poată deschide birt în sat, are să dobândească spre această îngăduință dela poporul însuși ce locuște în sat, și nu dela ministru nici dela împărăție!*

Toți locuitorii peste 25 de ani au să hotărască în toate comunele asupra îngăduinței.

Dar', vor zice mulți, asta încă nu e chezeșie că o să fie oprite deschiderile de birturi pe sate, căci doar' bărbații toți cam trag la masa de beut. și ei vor vota pentru deschidere.

Așa ar fi fost. Dar' aducătorii legii au fost așa de cumiți, că au dat drept de a hotărî în această privință, nu numai bărbaților, ci și femeilor! Ear' femeile fiind foarte puține beutoare, ele vor fi contra deschiderii de birturi, mai ales având copii și dorind ca crucerii agonisiți să rămână în casă pentru îmbrăcarea și hrănirea copiilor. În chipul acesta e nădejduit, că noua lege despre cârcimărit, adusă de Norvegieni, va face foarte mult bine poporului, strpind din

rădăcină și din ce în ce în cercuri tot mai mari, urta patimă a beuturii, rămânând poporul și cu banii în pungă și cu sănătatea în oase!

Eată adevăratele guverne, cari sânt alcătuite din adevărați *părinți ai patriei* ce fel de legi aduc pentru popoarele în fruntea cărora stau!

Lupta în comitate.

Cetitorii „Foi Poporului“ cunosc sfârșitul frumos la care se ajunsese în toamna trecută cu alegerile pentru congregație în comitatul Albei-inferioare. Aproape în toate cercurile eșiseră aleși *numai Români!* Dar' chiar pentru asta alegerile acestea au fost toate nimicite.

Pe 17 Ianuarie au fost puse alegeri noue la Zlatna, Blaj, Ighiu, Ocna și Vingard. Pe de astă-dată puterea statului se pusese toată în mișcare, dar' nici Românii n'au stat cu mâinile în sin!

La Blaj, Românii au biruit de nou, scoțând din urnă listă ear' curat românească, 6 inși!

La Vingard asemenea au biruit de nou, scoțând aleși pe 13 Români!

La Zlatna tot așa au ales numai Români, pe 5 inși!

La Ocna-Sibiului însă și la Ighiu, au căzut Românii, deși s'au purtat bine aproape toți. Și au căzut, fiindcă în aceste cercuri străinii sânt de fapt foarte puternici și numeroși, așa că dacă în rîndul trecut au eșit Românii biruitori, a fost numai pentru-că străinii din cercuri, încrezuți în aceea, că Românii vor durmi ca până aci, nu s'au dus nici ei toți la votisare. Când colo, Românii mergând de astă-dată să-și facă datoria, s'au văzut în majoritate și au biruit. La proba a doua însă, deși Românii au mers earăși în număr frumos, au venit și străinii toți și așa n'au mai biruit.

Fie. Prilegiu li s'a dat să arete, că voesc și știu să se folosească de drepturile lor, și ei au arătat-o aceasta frumos, și noi sântem deocamdată și cu aceasta. Vor veni alte vremuri când, știindu-ne folosi de drepturile noastre, vom învinge și pe acolo, pe unde azi încă nu putem.

unde te-au adus neascultarea și beția! Acuma nu-ți vor mai ajuta cuvintele mele, pentru-că e prea târziu; dar' adă-ți încă aminte de cuvintele ce vreau să-ți spun acuma în clipa cea de pe urmă a vieții mele, în clipa des; arțirii noastre — pentru-că ochii mei pe semne nu te-or mai vedea. Adă-ți aminte, băiete, că tu deși ai săvârșit un păcat grozav, deși te-ai făcut un păcătos mare și om rău, dar' totuși poți încă micșora și îndrepta păcatul tău, poți încă să te faci om bun, dacă te vei pocăi din inimă și dacă te vei ruga la Domnul Dumnezeu ca să se îndure de tine și să-ți arete calea cea dreaptă și bună. Ear' acuma rămâi sănătos, fiule!!...

Sfârșind cuvintele acestea, bătrânul meu tată a început a plânge ca un copil mic, ear' bătrâna mea mamă bocea amarnic și își frângea mâinile de jele. Astfel în supărare nesfârșită, cu plângeri și tânguiri am părăsit casa părinților mei.

M'au dus apoi la Cernăuți și m'au dat pe mână judecătoriei. Acuma tocmai am cunoscut ce păcat mare am săvârșit eu, neas-

cultând de învățătorile cele bune, ceari 'mi-le-a dat bunul meu părinte bătrân. Ca să-mi ușurez măcar încâtva păcatul cel greu, mă rugam nopți întregi în genunchi, vărând lacrimi amare. Am bătut neenumerate mătâni, am sărutat chiar pământul cel sfânt, am oftat către puternicul părinte ceresc și 'l-am rugat că prin îndurarea sa cea mare să-mi ierte păcatele, să-mi mântuească sufletul și să mă îndrepte pe calea cea bună. Și prea milostivul Dumnezeu s'a îndurat de mine, care m'am pocăit de păcatele mele și 'mi-a ajutat a dovedi înaintea judecătoriei, că păcatul meu cel mare nu 'l-am săvârșit cu mintea de plină, ci numai din pricina beției și n'am voit să-lucid pe tovarășul și prietenul meu. Pe temeiul acesta judecătorii m'a judecat numai la un an și jumătate temniță.

Pedeapsa asta am făcut o în criminalul din Liov. Pe când cealaltă tovarăși ai mei din criminal în timp slobod petreceau în lene și în trândăvie, eu mă rugam și mă trudeam. Lucrul meu cel mai plăcut în criminal era, pe lângă săvârșirea sântelor rugăciuni, încă

și cetirea cărților folositoare, pentru-că în criminal am învățat a ceti și a scrie. Acolo în criminal m'am hotărît totdeauna de a nu mai bea nici-când în viața mea rachiul cel drăcesc și blăstemat și a trăi cu frica lui Dumnezeu și cu cinste. Și prea milostivul Dumnezeu a ascultat rugăciunile mele cele ferbinți și 'mi-a ajutat a mă face earăși om bun, de treaba și cu cinste.

Acum sunt însurat de șept-sprezece ani, de treisprezece ani trăiesc pe gospodăria mea și, mulțumită Domnului, îmi merge foarte bine. *Din banii, ce 'i-am păstrat cu trezirea mea, 'mi-am cumpărat câmpuri și a-om trăesc cu familia mea în pace și cu noroc. În vremea de mai înainte, când încă beam ra hiu, eram bolnăvicios, nu aveam gust nici la mâncare, nici la muncă, pentru-că una și una mă ardea în stomac, mă duria în piept și adese-ori zăccam chiar bolnav în pat; de când însă am încetat a bea rachiul cel puturos, mă simțesc cu totul sănătos, îmi tignește mâncarea, mă duc cu voea cea mai bună la lucru și îmi place a grijă de toate cele, ce-*

SCRISORI.

Apucătură jidovească.

Voivodenii-mari, in 2 Februarie 1896.

Jidovii dela firmă de beuturi spirituoase din Făgăraș au colindat de două-ori mai prin toate comunele din comitat, in zilele din urmă, încercând a storce dela toți cărcimarii, cari vënd beuturi și cari au licenții atât dela firme cât și pe numele singuraticilor.

Pe viitor doresc ca toate beuturile să se cumpere dela dînșii, și să nu le vëndă fără numai cu prețul ear' statorit de firmă. La cărcimarii, cari la invoală sânt contra, sânt puși la pedeapsă de 300 fl. v. a. Cărcimarii, cari intră la invoală, toți trebuie să subscrie un fel de revers.

Asemenea s'a întemplat și in comuna noastră Voivodenii-mari. In două zile una după alta au venit la invoire Jidovii, noi comuna am cerut licență in favorul unui boltaș și cărcimar in casele comunei, care aduce frumos venit comunei.

Acest boltaș in deplină înțelegere cu reprezentanța comunală n'au voit încă să facă invoire cu firma. Ducându-se după rachiul i-au oprit butoiul, cu toate-că acela este al dînsului. nevoind a-i mai da nici beutură. Așa a voit a-l trage și pe dînsul la invoire și la subscrierea reversului; dar' dînsul sta și fără beutură.

Deci rugăm pe onorata redacție a ne da deslușire, că adevă putem noi să aducem beuturi și dela alte fabrici și a le vinde noi după-cum ne dă mâna, fără să a fi silit la Reversul lor?

Având licenție de a vinde beuturi, dacă și arênda este a comunei atunci, puteți aduce spirit dela ori-care fabrică. Dacă însă arêndașul regaliei este fabrica, care umblă după reversal atunci nu puteți cumpăra beuturi decât dela dînsa. Dacă însă nu voește să vă dea beuturi, faceți arêtare la direcția financiară. Ca să arêtați și hârnicie, vă înțelegeți toți sătenii, ca să nu beți nici unul rachiul până nu veți putea bea din cărcima comunei; dar' reversal deloc să nu dați.

T. I.

Sbiciul lui Dumnezeu.

Vidra-de-jos, 14 Ianuarie 1896.

Mă rog cu supunere, ca să dați loc acestei scrisori despre pădurarul erarial Gligor Bozgariu, de origine fiu de Român din comuna Muscet, in Munții-Apuseni.

Numitului pădurar dându'-ise un os de ros, din partea erarului, pentru-că altcum nu mai putea trăi, și-a vëndut pentru cinci pițule și numele seu românesc in renegatul nume *Bozgar Gergely* alias Pralea. Ajungând el astfel ca pădurar in așa numitul munte „Dames” din Munții-Apuseni, a început a chinul poporul.

In conțelegere cu stăpânul seu a oprit pe unii oameni să nu mai pășuneze cu vitele in munte unde au stăpânit și pășunat pe lângă o taxă anumită, moșii și strămoșii lor, zicându-le, că el poruncește pe acei munți și el trebuie să facă fân și să-l cosască.

In anul trecut și-a făcut chiar de cap, căci de pe pământul unde pășunau vitele dela 5—6 comune, i-au alungat cu totul.

In gură mare se cântau bieții oameni, că la munte nu-i lasă, acasă prin țarină de-aseenea nu le era iertat să pășuneze și așa cei mai mulți au fost siliți a-și vinde vitele cu prețurile cele mai scăzute pentru un ticălos și nemernic de pădurar, numai pe neamurile lui și pe aceia, cari li puteau plăti mai cât ajungeau vitele.

Alt năcaz încă și mai mare le-a făcut renegatul la munteni, căci i-au oprit și dela pădure ca să nu lucre punându-le condițiuni, că numai așa li lasă să facă doage, dacă pe lângă taxa stabilită dela direcția erarială vor plăti pentru materie și lui fiecare om, care lucră doage, câte 2—3 litre de grâu, făină, mere, prune, picioici și altele. Pe lângă acestea să-i mai facă și câte 3—4 zile, iobăgie, cu coasa. Trebuie să-i cosască iarba de pe munții ce i-au luat cu volnicia dela bieții munteni. Adevărat este, că știut-au muntenii, că iobăgia s'a șters in anul 1848, însă nevoia li duce pe om și unde nu-i este voia.

Isvorul cel mai sigur de traiul muntenilor este ținerea vitelor și lucratul de doage din care fac donițe și ciubere. Cu acestea merg apoi iarna prin frig și ger la țeară să le vëndă, ca să plătească darea și să aducă traiul familiei, ca să nu peară de foame.

Oamenii, cari s'au supus condițiilor statorite de pădurarul Bozgariu, dar' nu le-au implinit așa după-cum i-s'a spus, atunci in loc

sânt bune și de folos. Gazeta, ce o țin acum, imi e atât de dragă, căci cât voiu trăi, nu mă voiu lisa de dînsa. Acum sânt membru și secretar la societatea noastră de cetire sătească, care au pus săteanul meu George a lui Nichifor Sauciuc, apoi sânt membru și casier la banca noastră sătească numită „Ajutor propriu” și sânt membru și președinte la „societatea de trezvie”, care am pus-o eu la cale in satul nostru din Mamaiești noi cu stăruința și cu ajutorul mult măritei „societăți austriace in contra beției” din Viena, de care se tin acum mulți gospodari, multe gospodine, flăcăi și copile din satul nostru și care a așezat nu de mult in mijlocul satului nostru o cruce mare de fer intru pomierca sfintei trezvie. In anul acesta mi-se implinesc 45 de ani, pentru-că sânt născut in anul 1850.

Aceasta este istoria vieții mele; îi drept că nu-i prea înveselitoare, dară îi adevărată și plină de învățături pentru toți acei țerani din sârmana noastră Bucovină, fie ei Români sau Ruși, cări încă n'au încetat a bea rachiul

cel blăstemat și cari due încă așa o vieță destrăbălătă, precum am dus-o eu mai înainte. Deci deșteptați-vă toți voi scumpii mei frați, voi toți, cari sânteti așisderea țerani gospodari ca și mine. Deșteptați-vă toți dela malurile Nistrului până la apele aurii ale Bistriței, dela stâncele Ceremușului până la apele Molnei, fiindcă pentru noi biata țerănimă a bătut acum oara a unsprezecca. Să nu mai ascultați de ademenirile unor jupâni, ca Ițic, Abramco, Chaim, Șmil, Sral și alții, pentru-că acestia nu vă doresc binele vostru. Pe când mulți din voi cu femeile și cu coplii vostri muriți de foame, șencării, propinatorii și proprietarii de velnițe cu femeile și cu coplii lor trăesc pe spatel voastre ca in raiu, răpindu-vă vouă averile voastre strămoșești și făcându-se cu banii și cu câmpurile voastre bogățani, nu numai cu mii, ci cu sute de mii, ba chiar și cu milioane de lei in avere. De acum înainte să ascultați, fraților țerani, numai de sfatul preoților și învățătorilor vostri sătești, pentru-că numai ei vă doresc binele. Eată, precum știți toți, chiar și din mijlocul

de plată și mâncare pentru robotă îi bătea ca pe vite, cu un sbiciu ce-l purta la sine, care încerca să fugă dinaintea lui îl pușca prin picioare, de aici poporul i-a zis: „sbiciul lui Dumnezeu”.

Ne mai putând suferi poporul aceste fărădelegi dela o lipitoare și lăcustă de pădurar, cum este cel din întrebare, reprezentanții din comunele Vidra-de-jos și Ponorel s'au adunat la o ședință, menită anume spre scopul de a scăpa de „sbiciul lui D-zeu”; unul dintre cei de față luând la desbatere aceste scandaluri, au hotărât: că să facă o suplică către comitele-suprem al comitatului Turda-Arieș, unde aparțin, și acea suplică să o ducă o deputațiune aleasă din sinul lor.

In deputațiune s'au ales dl notar *Nicolau Candrea*, primarul *Avram Pop*, *Alexandru Tomus*, din Vidra-de-jos și primarul *Vesa*, *Ioan Găldan*, din Ponorel, care primise acea sarcină au plecat cu suplica, către Turda. Dând rugarea comitelui-suprem li-s'au dat un răspuns din partea aceluia, că să fie pe pace și linistiți cu toții, căci va întreprinde toți pașii de lipsă pentru a delătura omul fărădelege. Arătându-se din partea comitelui-suprem lucrul la înaltul minister acela a și ordonat că să se facă cercetare și să se pertracteze cauza.

Cercetarea s'a și pns la cale la pretura din Câmpeni, care a tinut o săptămână unde ascultându-se o mulțime de martori, l-au aflat vinovat pe renegatul Gergely, și numai decât l-a și delăturat din diregătoriaz de pădurar, fără de a-i dieta vre-o pedeapsă. Noi mulțumim tare și din inimă lui D-zeu și la acei binefăcători, cari l-au alungat, căci de va și rămâne ne pedepsit din partea stăpânirii lumești, ne vom ruga cu mic cu mare la stăpânul cel ceresc, ca din partea lui să nu poată scăpa nepedepsit.

A. T.

Apel

Onorat public cetitor!

Iubite cetitor și creștin bun! In marea comună Zagar, locuită de Sași, trăim și peste 45 familii Români aparținători comunei, ear' de toți sântem 204 suflete de Români in această comună, și, durere, nouă atâtea suflete de Români, ne lipsește aceea ce atât de lipsă e creștinului: locașul sfânt, in care el să se închine celui Atotputernic, să mulțumească pentru binele ce-l dă, și să-l roage pentru ajutor și povețe pe ale vieții cărări, locaș

nostru al țerănimii s'a ivit in satul Mahala așa numitul proroc, care așa ca și preoții și învățătorii nostri ne învață in numele Mântuitorului nostru Isus Christos, ca să părăsim pentru totdeauna bulcarca cea puturoasă de rachiul, și care ne zice, ca să ne trimitem toți coplii nostri la școală, ca să ne facem in toate satele „cabinete de cetire”, „bânci sătești de păstrare și de împrumut” și „hambare sătești”. Ascultați toți și de el, pentru-că și el îi țeran ca și noi și ca țeran nu ne-a sfătul rău. Cei răi, păcătoși și căzuți să-și iee pildă dela mine, care am fost așisderea păcătoș, să se îndrepte și de bună-seamă vor ajunge ca și mine la stare bună, eară cei buni și avuți să grijească ca să nu pice in fărădelegi și in păcate, precum am fost picat și eu odată in tinerețele mele din pricina beuturilor.

Aceste toate le-am scris eu cu mâna mea și le-am dat la tipar in gazeta „Deșteptarea” și in cărțile deosebite, ca să știe și toată Bucovina ce am pățit din pricina rachiului și ca să se porăască toți aceia, ce

în care s'-'ți ceri și s'-'ți afii mângâiere, sufletului în clipele de bucurie, ca și în cele de durere!

Poporeni acestei comne, dorind din inimă înlăturarea acestei mari lipse sufletești, a hotărât zidirea unui biserici române în filia Zagar. Avem însă așa de puține mijloace materiale la îndemână, că ne este peste putință ca numai din propriile puteri să o putem edifica. Pentru aceea ne rugăm, ca onor. public să binevoască a ne întinde mână de ajutor pentru înlăturarea dorinței noastre.

În nădejde, că rugămintea noastră ferbinete va afla un viu răsădit în inimile tuturor creștinilor buni ce vor afla despre arzătoarea noastră lipsă și nu vor întârzi a ne întinde cu creștinească dragoste mână de ajutor.

Semnăm cu creștinească iubire:

Zagar, în 24 Ianuarie 1896.

Iosif Popoviciu. Toader Stangaciu.

Ioan Russu.

paroch gr.-or. în Hundorf și administrator în filia Zagar.

Loc deschis. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea producțiunii școlare împreună cu petrecere și joc, ce s'a ținut în ziua de 25 Decembrie 1895 în Viștea-superioară, au binevoit a contribui cu daruri de bunăvoință următorii domni:

Leon Solomon, notar și Ignat Orenstein, câte 2 fl., George Borzea, notar, Ioan Oana, contabil și Ioan Banciu, învățător, câte 1 fl. 50 cr., Nicolae Banciu, pădurar, Ioan Fuciu, comerciant, Vasile Peicu, învățător, Vasile Fuciu, comer. și Victor Lazar, inv. dir. câte 1 fl., Procopiu Clonțea, capelan, Ioan Boldea, vice-notar, Chirilă Bursan, învățător, Iosif Șomârdolea, primar (Corbi), Simionescu, eroitor, Andreiu Fuciu, comerciant și Daniil Popa, cassar comunal, câte 50 cr., George Isarie, 30 cr., Sămoilă Banciu, primar, Iordan Cârje și Eva G. Șandru, câte 20 cr., Nistor Cora și Galateon Lupșor, câte 15 cr., Rofira N. Cora, Dumitru Borzea, Nicolae Borzea, plugar, Daniil Lupșor, Galateon Sofariu, Nicolae Grapă, Zaharie Dan și Vasile Bursan, câte 10 cr.; Vasile Barb 5 cr., ear' dela dl George Avealon (Brăila) am primit cu posta 10 lei (4 fl. 82 cr.).

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunsuri.

Încă nu s'au pocăit. Spre întărirea și adevărarea celor scrise de mine aici, mă subscriu cu însăși mâna mea, al vostru și al tuturor țăranilor bucovineni de bine doritorul frate.

„Deșteptarea“.

Poesii populare.

Din Blaj

scrisese de Nonic Rus Cuzelceanul, pedagog.

Vai de doi, cari se iubesc,
Și părinții nu-'i voesc,
Inimile chinuri poartă
Dragostea nu 'și-o arată,
Amândoi ard într'un foc
Și nu pot sta la un loc.

Ști tu, bade, ce ziceai
Când seara la noi veniai
Cerul pe noi de-a pica
Tu, bade, nu mi-'i lăsa,
Cerul pe noi n'a picat
Și tu, bade, m'ai lăsat.

Suma întratelor este 23 fl. 87 cr.

„ eșitelor „ 17 fl. 87 cr.

Rămâne venit curat 6 fl. — cr.

Acești 6 fl. s'au depus la banca „Olteana“ din Viștea-inferioară ca temei pentru un *Fond bisericesc-cultural* și libelul de depunere s'a predat episcopiei parohiale spre păstrare.

Mult stimaiilor dăruitori precum și tuturor celor-ce au luat parte la producțiune și petrecere, li-se aduce și pe această cale cea mai adâncă mulțumită.

Viștea-superioară, 18 Ian. 1896.

Ioan Banciu,
învățător.

Învitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie st. v. «Foaia Poporului» a intrat în al patrulea an al vieții sale. Ne luăm prin aceasta voce a atrage de cu vreme luarea aminte a abonaților noștri, că cu sfârșitul lui Decembrie stil vechiu, le-a încetat abonamentul pe anul trecut și îi rugăm să binevoască a grăbi cu reînnoirea lui, pentru-ca să nu fim siliți a opri trimiteră mai departe a foii.

«Foaia Poporului» apare regulat și de aci înainte, și prețul îi va rămâne același, și anume:

2 fl. pe anul întreg

1 fl. pe jumătate an.

Pe timp mai scurt, nu putem primi abonamentele, nici dela alt termen, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Abonații noi, sânt rugați a-și scrie numele lor și al comunei *foarte curat și celf*, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului“.

Astă-noapte ce-a 'noptat,
Mare vis că 'mi-am visat.
Că, mândro, m'ai sărutat,
M'am sculat și am pipăit,
Și nimica n'am găsit,
Numai dorul inimii
Scris pe fața perinii,
Cu cerneala ochilor
Și cu firul genelor,
Genelor surorilor
Ochilor fătaților.

Frunză verde earba crește
Dorul mândrii mă topește;
Frunză verde earba 'nspică
Dorul mândrii rău mă strică;
Vântul suflă earba scoală
Dorul mândrii mă omoară;
Vântul suflă, earba culcă
Dorul mândrii mă uscă.

Sub tufă de stejere
Șede badea străinel
Cu-aloi mândră lângă el;

CRONICĂ.

AVIS. Exemplarele gratuite de 100 exemplare din „Foaia Poporului“ fiind deja împărțite. Sânt avisați cetitorii noștri ca să nu cheltuească zadarnic cu alte rugări, că de astă-dată nu se pot da peste numărul statorit. Dacă ne-ar îngădui mijloacele materiale bucuroși am împărți și mai multe exemplare; dar' nu putem.

Prăvălia industrișilor români din Sibiu. Cu toată căldura atragem luarea aminte a cetitorilor noștri la anuțul din foaia noastră, unde se spune, că prăvălia amintită ce mărfuri vinde. Recomandăm grijei și părtinirii deosebită a cetitorilor noștri această prăvălie. Inteligența și poporul din ținutul Sibiului venind la țirg în această cetate își poate acoperi cele mai multe trebuite dela frații sei.

Cârțan și Perczel. Cunoscutul *George Cârțan*, cioban dela Oprea - Cârțișoara, cărnă pentru multele nedreptăți ce 'i-s'au făcut și pe la Împăratul, și pe la ministri a umbat, — ne trimite o lungă scrisoare, ca să o publicăm. Este o *epistolă deschisă* către ministrul de interne Perczel Dezső. De astă-dată nu voim a publica în toată întregimea sa scrisoarea lui Cârțan. Dar' oată sfârșitul ei întocmai:

„După-ce am fost așa rău ciocărit, ba și bătut și păgubit fără știrea legii, am văzut mulți oameni răi și am socotit să le duc cărți la oameni, să știe legea. În Sâmbăta Rusalelor am pus o rugare la solgăbirou, să-'mi deo voce de a vinde cărți. M'a respins. Am recurat la alispân, m'a respins. M'am dus de-adreptul la ministru: 'mi-a făgăduit. M'a respins eară; am mers eară la *ministru Perczel*. Ear' 'mi-a făgăduit, că am zis, că dacă nu-'mi dă dreptul, mă duc să-'l cor dela Împăratul, și așa ear' a zis, că capăt: „Cum azi pui rugarea, azi mergo la Făgăraș și o capeți cum mergi acasă“. Și am tot așteptat, și nici astăzi n'am căpătat răspuns, cum a zis. *Apoi ce fel de ministru și me spune drept!*“

Așa încheie Cârțan; noi avisăm pe ministrul Perczel, că dacă nu-'i face dreptate, îi publicăm scrisoarea întregă de care așa credem nu s'a bucura.

Tot îi dă mere din sîn,
Na, bade, că ești străin!
Mândră, mândruleana mea
Pân'-atuncea n'oiu mânca
Până nu te-oi întreba
De când am eșit din sat
Câți voinici te-au sărutat?
Câți au fost, bade, ca tine
Toți m'au sărutat pe mine
Câți au fost ca dumniata
Toți 'mi-au sărutat gura.

Cântă cucul pe Făget
Rămâne-re-ai sat secret
Dacă, bade, nu te vîd!
Cântă cucul pe sub vii
Rămânere-ai sat pustiu
Dacă tu bade nu vii!

Mândra mea de mândră mare
Nici obiele 'n cizme n'are,
Făr' se 'ncalță cu hârtie
Numai ea să-'mi placă mie.

Daruri creștinești. Pentru biserica din Luncoara în anul trecut s'au făcut următoarele daruri: doamna Elisabeta Popescu, preoteasă, a dăruit mai multe obiecte în preț de 5 fl. v. a. Elena Boticiu, a dăruit un liturgieriu cu litere latine și un stihar în preț de 9 fl. 15 cr. Doamna Francisca Raab a dăruit un stihar în preț de 3 fl. 50 cr. v. a. Marie Lețiu, Ochtoi-hul cel mare în preț de 7 fl. 50 cr. v. a. Nicolae Madar, un clopoțel de argint cu 6 fl. 30. cr. v. a. Josif Lețiu și Teodor Cipou, a lui Joan, 2 sfeșnice în preț de 6 fl. 30 cr. v. a. Gligoriu Cipou al Flori june, a făcut o măsuță, ca să cetească școlarii apostolul de pe ea. Toate aceste jertfe frumoase s'au făcut la indemnul bunului nostru preot Alexandru Traian Popescu, pentru cari daruri frumoase dăruitorii sunt rugați a primi și pe această cale mulțumita comitetului parohial, precum și a tuturor locuitorilor. *Petru Cipou*, not. com. parohial.

Un frumos dar pe seama bisericii. Din Zoltan ni-se serie: Economul *Ioan Mihail* (comitatul Târnavei-mari), văzând lipsele, în cari se află biserica, a dăruit din adevărat simț creștinesc pentru ajutorarea bisericii, 5 obligațiuni în suma de 492 fl. pentru care subscrisul în numele reprezentanței bisericesti îi aduc călduroasă mulțumită, dorind ca D-zeu să-i răsplătească pentru această jertfă curată, adusă pe altarul bisericii. Zoltan, 24 Ianuarie 1896. *George Valdașan*, paroch gr.-or.

Mort neingropat. Ni-se comență următorul cas: În comuna Sebeșul-de-sus din cercul matricular al Rusciorului, de lângă Șicul-mare, un mort 6 zile a stat pe fața pământului neingropat, din cauză, că matriculantul n'a fost acasă. Bravo! canonișii din Mecca jidano-maghiară! *Un. p.*

Veste slabă. Din Iarobeni ni se împărtășește, că preotul *Ioan Lafcu*, este foarte neglijent față de direcția sa, abia servește când-și-când în biserică, de bunăstarea bisericii și școlii puțin îi pasă. Afară de acestea despre deșteptarea, luminarea și înaintarea culturală n'are nici o grijă. În casa acestui preot n'ai afla pentru galbini o foaie românească, ba se supără și pe poporenii din sat, cari ceteșe ziare. Este lucru știut, că oamenii, cari ceteșe foi, au mai multă cunoștință despre treburile din țeară și lume, apoi își câștigă cunoștință și despre legi. Dacă cineva are mai multă cunoștință din toate acestea decât preotul, atunci se supără. Slab păstor, care lasă turma în rătăcirea întunecoasă.

Învățător slab. Din Micăsasa ni se împărtășește, că învățătorul de acolo întrebând fiind ce mai zice „Tribuna” și „Foaia Poporului” a răspuns: dați-mi pace, cu acele nu putem câștiga bani. Adecă la învățătorul din Micăsasa nu-i trebuie deșteptare, nici câștigare de cunoștință și lumină, ci numai de acele lucruri de unde poate câștiga bani. Cu asemenea sfaturi n'ai să poți crește poporul, ci mai mult îl orbești.

Văndători de suflete și oi călbejite. Din Uzdin (comitatul Torontal) primim știrea, că niște fruntași români de acolo, precum Lupulescu, Poia, Crețiu ș. a. au primit să fie aleși din partea reprezentanței comunale ca delegați, cari au să iee parte la parada de deschidere a Milleniului din Budapesta. Atât sus amintiții fruntași, cât și reprezentanța comunală din Uzdin sunt mulțumiți cu dreptă-

țile ce le fac stăpânitorii noștri de astăzi cu multă nepricepere. Cei aleși sigur vor zice poporului, că se duc la Budapesta, ca să câștige ceva pentru poporul mai sărac, pe a căruia cheltuială vor lua parte la alaiul îngreșat. — Fraților uzdini! fiți cu inima la loc și nu lăsați să vă înșele cu buzele viclene.

Petreceri. Societatea academică „Junimea” a arangiat Marți în 11 Februarie st. n. în sala societății filarmonice din Cernăuți o petrecere cu joc.

— Tinerimea plugarilor gr.-or. români din Jertof au arangiat în 20 Ianuarie o petrecere cu cântări și teatru, programul este următorul: 1. „Bobocel și inele”, cor bărb. de I. Vidu. 2. „Botezul”, cor bărb. de C. Porumbescu. 3. „Trecui valea”, cor m. de I. Vidu. 4. „Brăul popii”, cor m. de I. Musicescu și „Nevasta care iubește”, de I. Vidu, cor mixt. Teatru este: „Dumnezeul săracilor” sau „Visitiul de August” de Kotzebue, tradusă din limba germană de Marius I. Rosenberg. Începutul la 8 ore seara. *Vasile Novacescu*, abonet.

— Din Cuvin ni-se împărtășește, că învățătorul *Dimitrie Popovici* a întocmit o seară plăcută prin concertul împreună cu joc. La aceasta au luat parte mulți inteligenți din loc și din jur.

— În Șura-mare, la stăruința părintelui *Nicolae Opris* și învățătorul *Nicolae Stoica*, s'a întocmit în 14 Ianuarie o petrecere cu producție teatrală. Programul este următorul: 1. „Cmel-Cmel”, în 4 acte. 2. Dialog „Ce ne stinge de pe fața pământului”. 3. „Tărâncuța și Vânătorul”, cântate în 2 voci. 4. „Hora maicelor” și „Hora popilor”. 5. „Grija bună păzește primejdia rea”, declamată de un june. 6. „Întraste haine”, cântată în 2 voci ear' punctul 7 au fost „Romanul”, jucat de 9 elevi și învățătorul 10, toți în costum românesc. Toate aceste puncte au fost bine executate.

Vulturul. Din această foaie humoristică primită nr.ii 4—5 decdată, pe scurt vom aminti și cetitorilor noștri din cuprinsul acelor. Așa în nr. 4 poezia, care ne dă în *parodie* „Noi vrem pământ”, este bine compusă, are multă glumă și humor. Numărul 5 are conținut tot mai bogat în haz, humor și glume. Mai ales părțile studiului *cu-ci-lop-edie* dintre „*uniți și ortoloxi*” stăruiește și pe cel mai serios cetitor la rî. Tablourile: *Jurnalistică noastră* (în vechime) și *Jurnalistică noastră* (astăzi) sînt foarte bine reușite. Foaia ese în toată Dumineca redactată de veselul și glomețul *Iustin Ardelean* din Oradea-mare (Nagy-Várad). Prețul de abonament pe an 6 fiorini.

Gendarmi ucigași. Din comuna Uzdin un țeran de frunte, ne spune că gendarmii de acolo ținînd cercetare într'o afacere de furt, au arestat 6 locuitori din Uzdin și legându-i i-au luat cu dîșii și i-au dus la Dobrița. Aceasta este o comună din apropiere, unde se credea, că arestații ar avea soți. Ce s'a întemplat pe drum nu se știe încă; se știe însă atîta, că patru gendarmi, au împușcat trei dintre arestați, doi au rămas morți pe câmp, ear' al treilea a sosit rînit la Uzdin care astăzi se luptă cu moartea. Cealalți trei arestați au luat-o la fugă și au scăpat cu vieață. Eată cine are în țeara noastră să ne apere avutul și vieața!

Calendarul Revistei „Lumea Ilustrată”

este un prețios calendar pentru ori-ce familie, prețios, și aceasta indeosebi pentru partea literară ce o conține. În ori-ce calendar affi și o parte literară, astfel, că în calendare vechi descoperi de multe-ori lucruri de înaltă valoare. Calendarul dela „Lumea Ilustrată” se deosebește de toate celelalte calendare românești prin bogăția mare a părții literare, provăzută și cu frumoase și multe ilustrațiuni. Așa între ilustrațiuni găsim portretul regelui și al reginei din România, cabinetul de muncă al înaltei scriitoare Carmen Sylva, portretele diferiților bărbați mai însemnați de dincolo urmate și de biografii, bună-oară și al prim-ministrului Dimitrie Sturdza, al vestitului medic și academician Dr. Felix și alții. Nuvele, basmele și poeziile cele multe sînt bine alese și sînt demne de a fi cetite.

Autorii poeziilor în cea mai mare parte sînt cunoscuții Th. D. Speranță, Gh. din Moldova, Radu C. Rosetti, Smara și alții. Basmele cele mai multe sînt de directorul bibliotecii pentru toți, dl Dumitru Stăncescu. O pagină de tot frumoasă a Calendarului este însă o „Amintire din Sinaia”, serie de iubitul nostru V. A. Urechii.

După-cum s'a putut vedea, conținutul acestui calendar este atât de variat, lucrat e vrednic ca să fie răspândit și pe la noi.

Noi îl recomandăm cu toată căldura, avînd în vedere, că nu dispunem pe aci de calendare atât de bune.

Prețul este 70 cr. și se expediază franco dela „Institutul Tipografic” din Sibiu.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul Toma Vulc, Balomir. Despre isprăvile frumoase din comuna d-voastre s'a scris în zilele trecute, așa n'are înțeles repetarea. Dacă cei din fruntea d-voastre fac totul pentru înaintare, nu fac alta decît își împlinesc datorița, deci laudă li-se cade.

Dlul N. Cilan S. Cine se ascunde se teme, apoi cine se teme putem crede că n'are drept. Așa fiind, nu putem sta de vorbă. Dacă este cum spui, faceți arătare la ministrul de culte.

Dlul T. Călbaza, Poșaga. Toate poeziile populare, cari se află de bune se publică. Bine ar fi, dacă tinerii noștri ar mai scrie și alte lucruri bune și folositoare din economia câmpului, creșterea și grijirea vitelor, cari pot să ne dea și folos.

Dlul Nicolau Pantilie, Vălenii-Șoncutei. Treaba cu călindarul s'a isprăvit. Despre împedecare ai aflat între „Cronici”.

Dlul I. C. Comloșan. Noi nu putem da loc în foaia noastră unor asemenea întâmplări cum este cu petrecerea din Chichinda-mare, când scriitorul nu se arată pe față, ci se ascunde sub două litere.

Dlul Creștin, Bistra. Dacă preoții d-voastre n'au putut să se înțeleagă nici chiar la sfîntirea apei în ziua de Bobotează, este lucru slab, despre care ar fi păcat a scrie ca să nu întristăm și mahnim cetitorii noștri.

Dlul I. Lazar, Ticvanul-mare. Deloc nu este așa mare păcat a lua parte la înmormîntarea unui Jidov, ca să fie luați la batjocură cineva pentru asemenea faptă.

Dlul G. Mac, Bucium. De plăcintă gura-ți cântă! De poezie n'ai idee.

Dlul I. Barna, Sibiu. Poveștile scrise în poezie, sînt mai mult comedie.

Dlul B. H., preot. Gădălin. Exemplarele gratuite se dau numai pentru plugarii lipsiți de mijloace.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes.**
Proprietar: Pentru T. L. Albini sub sechestru:
Iosif Marschall.

LOTERIE.

Tragerea din 8 Februarie n.

Timișoara: 83 6 56 18 55
 Viena: 35 52 2 63 37

In atelierul „**Institutului
 Tipografic**“ din Sibiu
 se primește

Un culegător-tipograf.

Condiție sigură.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

președinte al „Reuniunii române de agricultură din
 comitatul Sibiu“

Prețul unui exemplar 12 cr. v. n.

La „**Institutul Tipografic**“ în
 Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

CONFERENCEI NAȚIONALE“.

În mărime 33×50 cm.

cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
 postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

[3632] 5-12

Kathreiner
 CAFEA DE MALTA KNEIPP

*Beau et
 de sucrés.*

Se capătă pretul indenl. - ½ Chilo 25 cr.

Ce e
 a lui **Kathreiner**
 cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin acesta, fără de celelalte avantagii, se deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua-Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și leftin surogat la cafeaua de boane. E un produs curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantajiu în locul celei măclnate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțăllitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în Institute publice și în sute de mil de familii. Și pură adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură gustosă.

Nici o gospodină conșciențiosă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, să nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicele imitațiuni, prin cari publicul merou este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați să fiți
 momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-l pormis
 să se vândă cumpanit, sau în altfel de pachetații.

Prăvălia industriașilor români din Sibiu,
 Strada Cisnădiei Nr. 27.

Avem onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că cu începutul lui Februarie am deschis pentru servirea publicului o

BĂCĂNIE

sub firma însoțirii noastre.

Legăturile însoțirii noastre cu principalele case și fabrici din țerile străine și patrie, cunoștințele practice a conducătorului prăvăliei ni-a pus în plăcuta stare ca să putem oferi și servi onoratului public cele mai bune și proaspete mărfuri de băcănie, cu prețuri moderate.

Ne-am îngrijit, că măiestrii români de profesiune pantofari și cismari din magazinul nostru să poată cumpăra tot felul de pei și articli trebuincioși în aceste măiestrii cu prețuri cât se poate de moderate.

Asigurând pe onoratul public despre serviciul prompt și acurat, totodată cerem binevoitorul sprigin, cu deosebită stimă și considerațiune

Dirrecțiunea

Însoțirii de credit și depuneri a industriașilor români
 din Sibiu.

[633] 3-

Publicațiune.

În 16 Februarie 1896 la 10 ore
ante amezai se va exarânda cuptoarele
de var a comunei pe un period de 3 ani.

Condițiunile se pot vedè în cancelaria
comunală în orele oficioase. [638] 2-2
Orlat, în 5 Februarie 1896.

Primăria comunală.

„SENTINELA“ INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE PE ACȚII Satul-nou (Réva-Ujfalú).

acordă împrumuturi cambiale (cu trei subscrieri) și ipotecari, avansuri
pe efecte (lombard) și primește depuneri spre fructificare dela singuratici
cu 5 1/2%, dela biserică și corporațiuni cu 6%. Darea după interese
se soivește din partea institutului.

[639] 5-6

Diracțiunea.

Se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu

Călințarul „Lumea Ilustrată“

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri,
împreună cu porto postal.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Institutului Tipografic“,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cel 12 prești întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Pentru „Institut Tipografic“ T. Liviu Albini sub secestru: Iosif Marschall.

„BRĂDEȚUL“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „BRĂDEȚUL“
societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat la 27 Februarie nou a. c. la 10 ore înainte de
amezai în edificiul școlii pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1895 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul viitor și statorirea remunerării oficialilor societății.
5. Aprobarea regulamentului intern, cum și a celui pentru fondul cultura și de binefaceri.
6. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
7. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §-lui 21 din statutele societății, doresc să
participa la adunare în persoană ori prin pl-nipotenți, sânt poștiți a-și depune acțiunile
și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 27
Februarie n. a. c. la 9 ore înainte de amezai.

Orlat, 5 Februarie 1896.

[645] 2-2

Diracțiunea.

Contul bilanțului

cu finea anului 1895.

Active:		Pasive:	
Cassa în număr	7999 18	Capital social:	
Împrumuturi pe obligațiuni	81249 30	500 acțiuni à 50 coroane	25000 00
Cambii escomptate	347 14	Depuneri spre fructificare	557 78
Debitori	144 66	Fondul de reserva	212 44
Spese de fundare	fl. 400.—	Creditori	420 00
20% amortisare	100.—	Dividendă neridicată	
Mobiliar	439.24	Interese transitoare pe 1896	122 00
10% amortisare	43.92	Profit curat	216 00
	90435 60		90435 60

Contul profitului și perderilor

cu finea anului 1895.

Eșite:		Venite:	
Interese după depuneri spre fructificare	fl. 2310.—	Interese dela împrumuturi și escompt	4765 00
Interese de reescomp	126.10	Interese de întârziere	57 00
Spese de cancelarie	815 72	Provisiuni	106 00
Contribuțiuni directe și comunale	589 17	Competență	19 00
Amortisarea din spese de fundare	fl. 100.—		
Amortisare de mobilier	43.92		
Profit curat	2104 90		
	6059 81		6059 81

Orlat, 31 Decembrie 1895.

Romul Simu m. p., Ioan Manta m. p., Dionisiu Aaron m. p.
președinte. membru în diracțiune. membru în diracțiune.

Lud. Pesamosca m. p., Dr. G. Prunaș m. p., Alex. Drăgan m. p.,
comptabil. vice-președinte. cassar.

Dionisie P. Decei m. p.,
secretar-controlor.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, precum
și contul profitului și al perderilor și l-am aflat în deplină consonanță cu registrele
principale și auxiliare.

Orlat, 5 Februarie 1896.

Dr. Stroia m. p., Ioan Ivan m. p., Valeriu Arsenie m. p.,
președ. com. de supraveghere. membru al comis. de insp. membru s. în comis. de supraveghere.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.